

Barnkonsekvensanalys till arbetet med Stockholms stads strategi för parklekar

“En lekpark där det finns vuxna” Tjej 11 år om vad en parklek är

Frågeställning

Frågan vi ställer oss är:

Vad är det för verksamhet samt fysisk plats som parkleken ska erbjuda för att möta barn och ungas önskan och behov?

Kort beskrivning av ärendet

Kulturförvaltningen har fått uppdrag att ta fram förslag på en strategi för stadens parklekar. Strategin ska ge stadsdelsnämnderna guidning och stöd i utvecklingen av parklekens verksamhet samt ge fastighetsnämnden stöd i sitt förvaltande uppdrag gällande parklekarnas fysiska lokaler. Styrdokumentet ska ge riktning för hur verksamheterna ska arbeta för att fler barn och unga ska få en rik och meningsfull fritid.

Målet är att parklekarna är en självklar och stark aktör i arbetet med att alla stadens barn och unga ska erbjudas trygga och utvecklande mötesplatser med hög kvalitet som jämnar ut livsvillkor och erbjuder meningsfull fritid.

Stockholms stads strategi för parklekar tar avstamp i den utredning som genomfördes 2022 (diarienummer: 1.1/3847/2021).

Strategin ska skapa samsyn inom staden och ge en riktning för hur parklekarna ska arbeta för att fler barn ska få en rik och meningsfull fritid. Strategin ska visa på ett antal områden som staden ska fokusera på för att utveckla verksamheten och nå uppsatta mål. Strategin ska även visa på ansvarsfördelning samt hur verksamheterna ska följas upp.

Strategin ska tas i Stockholms stads kommunfullmäktige hösten 2023 och gäller fram till och med år 2026.

Interna och/eller externa personer som deltar i arbetet. Kulturförvaltningen samordnar arbetet med framtagande av strategi som sedan läggs fram i kulturnämnd med önskan om hemställande till kommunfullmäktige. Fastighetskontoret är en utpekad samverkanspart tillsammans med samtliga stadsdelsförvaltningar. Efter kulturnämndens beslut sker remissförfarande till samtliga berörda nämnder innan ärendet går upp i kommunfullmäktige.

Strategin tas fram i nära samverkan med stadens stadsdelsförvaltningar och fastighetskontoret, samt i dialog med idrottsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen.

Genom processen har barns röster varit viktiga.

De barn som berörs av ärendet

De barn som berörs av ärendet är barn i allmänhet. Arbetet har visat att barn i den så kallade mellanåldern är särskilt viktig. Utifrån kartläggningar i staden vet vi att det är denna åldersgrupp som endast har parkleken som kostnadsfri öppen fritidsverksamhet.

Några grupper av barn som strategin, och det efterföljande arbetet, behöver titta särskilt på (Det är dock viktigt att poängtera att ett barn eller grupper av barn inte är statiska eller homogena):

- Barn i låg- och mellanstadieåldern
- Barn med funktionsnedsättning
- Barn med olika socioekonomisk bakgrund

Faktainsamling – styrdokument och tidigare utredningar

Barnkonventionen

Riksdagen beslutade 1 januari 2020 att göra barnkonventionen till lag. Det innebär att barns rättigheter fick en starkare ställning och lagstiftningen ska bidra till att synliggöra barns rättigheter i all offentlig verksamhet.

Bestämmelserna i barnkonventionen har under många år förts in i den svenska lagstiftningen, till exempel i föräldrabalken, skollagen, socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Med den nya lagen får barnkonventionens artiklar betydelse även när bestämmelser inte uttryckligen finns i annan lagstiftning. Så som i arbetet med öppen fritidsverksamhet för barn och unga.

De artiklar i barnkonventionen som är mest aktuella för frågeställningen är:

De fyra huvudprinciperna

- Artikel 2: Icke-diskriminering
- Artikel 3: Principen om barnets bästa
- Artikel 6: Barnets rätt till liv och utveckling
- Artikel 12: Barnets rätt till inflytande

Samt följande artiklar kopplade till frågeställningen

- Artikel 15: Barn har rätt att delta i föreningar och fredliga sammankomster.
- Artikel 19: Barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp.
- Artikel 23: Barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp att aktivt delta i samhället.
- Artikel 24: Barn har rätt till bästa möjliga hälsa, tillgång till hälso- och sjukvård samt till rehabilitering. I detta arbete bör särskilt psykisk ohälsa beaktas.
- Artikel 26: Barnets rätt till social trygghet.
- Artikel 30: Barn som tillhör etniska, religiösa eller språkliga minoriteter, eller som tillhör ett urfolk, har rätt till sitt språk, sin kultur och sin religion.
- Artikel 31: Barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder och rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.
- Artikel 33: Barn ska skyddas från narkotika.

De jämställdhetspolitiska delmål som är aktuella för frågeställningen är

- Delmål 1: En jämn fördelning av makt och inflytande
- Delmål 3: Jämställd utbildning
- Delmål 5: Jämställd hälsa

Stadens budget

En av Stockholms stads målsättningar är att ”Barn och unga ska ha tillgång till meningsfulla fritidssysselsättningar oavsett kön, socioekonomiska förutsättningar, funktionsnedsättning eller var i staden de bor. Fritids-verksamheterna kan, utöver det direkta värde de har för barn och ungdomar, också vara en skyddsfaktor i barn och ungas liv. Utbudet ska vara anpassat till målgruppens önskemål och behov. En meningsfull fritid främjar så väl långsiktig hälsa som

lärandet och sociala förmågor. (Stockholms stads budget 2023, s. 5).

Parkleksutredningen

Utredningen av stadens parklekar visar att stadens parklekar fyller många olika funktioner. De spelar en viktig roll för de barn och unga som inte tar del av annan fritidsverksamhet. Parklekarna är en viktig mötesplats, bedriver ett förebyggande, främjande och trygghetsskapande arbete samt erbjuder service för invånare och för andra verksamheter inom staden. Parklekarnas budget, organisation, mål och fokus ser dock olika ut inom olika stadsdelsförvaltningar.

Andelen barn i åldrarna 6-12 som är inskrivna i fritidshem eller fritidsklubb skiljer sig åt mellan olika stadsdelsområden. I Stockholm som helhet är 89 procent av barnen inskrivna. I Rinkeby – Kista, som är det stadsdelsområde som har den lägsta inskrivningsgraden är dock andelen inskrivna barn endast 71 procent.

Även andelen inskrivna i föreningar skiljer sig stort mellan stadsdelsområdena. I Bromma är 79 procent av barnen i mellanstadiet inskrivna i en förening medan andelen i Skärholmen är 50 procent. För flickor är siffrorna 79 respektive 32 procent.

Tidigare studier, bland annat Ung Livsstil som beskrivs nedan, visar att parklekar och andra öppna verksamheter fyller en viktig funktion. Pojkar och flickor besöker parklekar ungefär i samma utsträckning. Barn från socioekonomiskt svagare förhållanden och områden besöker i större utsträckning parklekarna. Även barn och unga med utländsk bakgrund besöker i större utsträckning parkleken än de med svensk bakgrund

Fritid för alla

Idrottsnämnden fick år 2007 det stadsövergripande uppdraget av kommunfullmäktige att samordna fritidsfrågor för barn och unga med funktionsnedsättning. Uppdraget fick namnet Fritid för alla (FFA). Det är också namnet på det nätverk som bildats som består av samtliga stadsdelsförvaltningar samt idrotts-, kultur-, social- och utbildningsförvaltningen.

Med funktionsnedsättning avses intellektuell-, neuropsykiatrisk-, syn-, hörsel-, rörelse och psykisk nedsättning. De största grupperna till antalet är intellektuella och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Uppdraget FFA har nu pågått i 14 år och under 2021 fick idrottsförvaltningen uppdrag att genomföra en utvärdering.

Rapporten ”Utvärdering av Fritid för alla 2008-2020” ger en aktuell bild av fritiden för barn och unga, 7-25 år, med funktionsnedsättning i Stockholms stad.

Barn, unga och unga vuxna med funktionsnedsättning har en aktiv fritid i lägre utsträckning jämfört med befolkningen i övrigt. Barn och unga med funktionsnedsättning uppger att de inte har lika stora möjligheter att delta i olika typer av fritidsverksamheter som barn och unga utan funktionsnedsättning.

Utbudet riktat till barn och unga utan funktionsnedsättning är större än utbudet riktat till barn och unga med funktionsnedsättning. Sett till antalet barn och unga som är folkbokförda i Stockholms stad och andelen som enligt WHO har en funktionsnedsättning erbjuder staden målgruppen med funktionsnedsättning procentuellt för lite aktiviteter.

Barn och unga med funktionsnedsättning har fler hinder än andra att ta del av erbjudna fritidsaktiviteter. För att lyckas med uppdraget behöver staden enligt ”utvärdering av Fritid för alla 2008-2020” utreda och pröva nya metoder för att lösa de utmaningar målgruppen har att få sina rättigheter till en aktiv fritid tillgodosedda.

Ung Livsstil

Ung livsstils studier¹ om ungas fritid bekräftar sambandet mellan deltagande i fritidsaktiviteter och god hälsa samt egenskattad bra livskvalitet. Mer om Ung Livsstil nedan.

Konsultation av barn

Unga i Stockholms syn på fritiden och parklekar togs in genom:

- A. Fältstudie ”Ungas röster om fritidsgård och parklek” genomförd av AD Tillsammans (Diarienummer 2.6/1836/2022)
- B. Workshops samt mentimeter-enkäten i arrangemang av Youth2030Movement (Diarienummer: 1.1/3898/2021-1)
- C. Enkät via Ung Livsstil (senast genomförd undersökning 2013/2014)
- D. Enkätundersökning bland barn och unga inom målgruppen genom stadsdelsförvaltningarnas parklekspersonal

¹ Ung livsstil är ett forskningsprojekt som pågått sedan år 1984. Projektet har genomfört ett flertal studier av barn och ungas fritidsvanor och fritidspreferenser i Stockholms stad och andra kommuner. Den senaste undersökningen i Stockholms stad genomfördes 2014/2015. Under 2021/2022 genomförs undersökningen på nytt.

A. Fältstudie av AD Tillsammans

AD Tillsammans gavs hösten 2022 uppdraget att genomföra en fältstudie som utmynnar i en rapport som syftar till att ge kulturförvaltningen ett stöd i samordningsuppdraget. I uppdraget ingick att genomföra fältstudier i fyra stadsdelsområden inom Stockholm stad och utifrån tre olika målgrupper. Stadsdelsförvaltningar som ingick i studien var Farsta, Hägersten-Älvsjö, Hässelby-Vällingby och Norrmalm.

För att nå målgrupperna har studien genomförts i nära samverkan med verksamheterna i stadsdelsområdena som möter målgruppen nästan dagligen. Intervjuerna har genomförts på plats i deras lokaler och personalen har varit behjälpliga i att sprida intresset för att delta och rekryterat deltagare. De har pratat med barnen i förväg, satt upp eller delat ut flyers och bokat in tider så de vet när AD Tillsammans skulle komma för intervju.

Resultat

Studien har intervjuat barn som besöker parklek i åldrarna 9-13 år med ett snitt på 11 år.

Deltagarna har fått uppskatta hur ofta de besöker parkleken och svaren varierar mellan 0-3 gånger i veckan till "varje dag". Ett ungefärligt snitt för besökarna är fyra och en halv gånger i veckan när man räknar om "varje dag" till sex dagar i veckan och "nästan varje dag" till fem.

De saker som framträder som viktigast för barn kring vad parkleken bidrar med, är vänner att leka med, trygg personal på plats och aktiviteterna man kan göra där. Dessa går mycket in i varandra och kan inte ses som fristående områden att arbeta med. Nedan presenteras mer i detalj kring dessa rubriker och ytterligare några aspekter som framträder som signifikant.

Vänner

"Träffa nya vänner, ha kul, inte känna sig utanför" Kille 9 år som besöker parkleken 5-7 gånger i veckan om vad som är det bästa med en parklek.

Den största dragningskraften för barnen att besöka parkleken och det de uppskattar mest är en plats där man kan leka med sina vänner. För många är det ett naturligt stopp efter skolan där de träffar andra barn som de känner som redan är där, andra går dit tillsammans med sina vänner från skolan. Barnen lyfte också upp parkleken som en plats där man träffar nya kompisar och inte bara

umgås med de man kände sen innan. Uppfattningen är att parkleken är en naturlig del av barnens vardag, de går dit regelbundet och ofta.

De sociala relationerna med andra barn lyfts om och om igen i samtalen som det viktigaste med parkleken och ingen har benämnt det som en plats dit man går för att vara för sig själv. En deltagare uttryckte att det är kul att vara någonstans där man inte bara “sitter hemma och scrollar” utan är med kompisar.

De sociala relationerna med andra kommer också upp i samtal om vad som är jobbigt eller dåligt med parkleken i form av att det kan bli bråk ibland, eller när det är personer där som inte är så snälla. Med det kommer de också in på vad det är som ändå gör att barnen uppfattar det som en trygg plats, personalen.

Personal

*“Att det finns personer som hjälper till om det händer något” -
Kille 12 år om vad som är det bästa med en parklek*

Som nämndes ovan är det svårt att särskilja de faktorer som gör att parklekarna är uppskattade av besökarna. Den andra komponenten av uppskattningen är personalen. Det framkommer i samtalen att personalen primärt bidrar med två saker för barnen; trygghet och glädje.

Trygghet med personal

För majoriteten av barnen är det de andra barnen som lockar dem att gå dit, men det som gör att de väljer att gå till en specifik parklek är ofta personalen på plats. Barnen beskriver olika sätt som personalen bidrar till tryggheten. Ett exempel är genom att de kan lösa konflikter mellan barn på platsen, att de finns där och kan medla mellan besökarna när de är oense.

Personalen bidrar också till tryggheten genom att de finns på plats om “något händer”. Det har framkommit från vissa barn att de gärna går till parkleken när de har hand om sina yngre syskon. De kan då dela ansvaret för sina småsyskon med den vuxna personalen på parkleken som kan hjälpa till om syskonen slår sig till exempel.

Ytterligare en trygghetsaspekt som tas upp är att personalen bidrar till att parkleken blir fredad från äldre ungdomar eftersom personalen avgör vilka som får vara där och inte. I ett av samtalen berättade ett barn om hur han på vägen hem från skolan blev stoppad av ett äldre gäng som erbjöd honom 100 kronor för att elda upp en moped. Han valde då att gå till parkleken och berätta om det

för personalen istället för att gå hem. Det visar på vilken trygghet vissa av barnen kan känna för personalen.

“här inne för du vet du att inget kommer hända dig för det finns personal” kille 12 år om vad som är hans favoritplats på parkleken

Barnens svar tyder på att personalen har en position som är skild från föräldrar eller skolpersonal och därmed fyller ett annat syfte för barnen. De blir en vuxen att prata med om sånt som kanske inte kommer fram hemma eller i skolan. En ur personalen uttryckte det som att hen fick höra mycket “bus-snack” från barnen om saker de gjort som var lite busigt och som de kanske inte skulle berätta för en vuxen som hade en annan roll i deras liv.

Glädje med personal

En annan aspekt med personalen på parklek som kommer fram i samtalen är att personalen kan vara väldigt bidragande till att besöket är kul och givande. För en del barn är den goda kontakten med personalen anledningen till att de går dit. För vissa barn är personalen essentiell och det bästa med parkleken, för andra är de mer perifera och inte lika viktiga för barnens upplevelse.

Vissa barn uppskattar mycket när personalen har möjlighet och vill vara med och leka med dem eller delta i olika aktiviteter.

Aktiviteter

“Air hockey, måla, rita, basket, spela spel, hänga, leka, gunga, pyssla, biljard, pingis” - Kille 9 år om vad han oftast gör på parkleken

Under samtalen med barnen har frågan ställts om vilken som är deras favoritplats på parkleken, vad de oftast gör när de är där och om deras “Drömparklek”. Det är väldigt svårt att se en enhetlig trend i populära eller impopulära aktiviteter. Det de gör idag utgår från utbudet på den parklek de oftast går till och deras egna intressen. Även deras drömbild av en parklek baseras på den de besöker idag.

Barnen på parkleken pratar inte så mycket om umgänge eller att “hänga” är en viktig aktivitet i sig utan barnen verkar mer umgås i aktiviteten eller leken.

Den indelningen som kan anas är att det finns de som nämner inneaktiviteter mer och de som nämner uteaktiviteter mer, men att de inte är ömsesidigt uteslutande. En del av de som gillar att vara

inomhus tycker att det sämsta med en parklek är när man måste vara ute. Skillnaderna mellan inne- och utegrupperna är dock liten.

Lokal/platsen

“Att man kan gå dit när man vill, t.ex. efter skolan” - Kille 12 år om vad som är det bästa med parkleken

“När det är stängt och när man inte får vara inne” - Tjej 11 år om vad som är det sämsta med parkleken

Som tidigare beskrivits har parkleken blivit en naturlig del av vardagen för många barn och många besöker den i anslutning till skoldagen. För de barnen är det viktigt att parkleken ligger i deras närhet för att enkelt kunna ta sig dit och att den är öppen efter skoltid

På frågan om vad som är det sämsta med en parklek är svaren väldigt spretiga och många av barnen har ingenting som svar på den frågan, men ett återkommande svar är “när det är stängt” vilket visar på hur mycket de uppskattar när det är öppet.

En viktig aspekt av parkleken är att det finns en plats att vara inomhus på. Det är inte det viktigaste för alla men det är en viktig aspekt för många av besökarna. Det är möjligt att det också bli extra viktigt för att det är lite “speciellt” när man får vara inne och inte. I de drömscenarios som barnen berättade om kring parklek fanns det alltid en inomhusaspekt med.

Information & Påverkan

“Jag ringer hit och frågar vad som händer under dagen”

Det vanligaste sättet som barnen får reda på vad som händer på parkleken, om det är öppet eller om det är någon speciell aktivitet, är genom kompisar. Ordet sprids från person till person. När frågan ställs om var informationen kommer från från början är svaren olika. Många barn refererar till en anslagstavla på deras parklek där informationen finns uppsatt eller att personalen på parkleken har sagt det. En del barn har sagt att de ser det på sociala medier (oftast Instagram). På vissa parklekar säger barnen också att de ringer till parkleken för att kolla vad som händer under dagen. Det är något som bekräftas av personalen som även ibland ringer barnen för att berätta vad som händer eller frågar var de är. Barnen berättade också att parkleken hade aktiviteter som var återkommande varje vecka på en specifik dag och då visste det att t.ex. på onsdagar så är det alltid bakning.

Att informationsflödet förefaller vara organiserat lite “ad hoc” verkar inte vara ett problem för barnen. Det är i deras ögon det naturliga sättet att ta emot information.

Angående barnens vilja att påverka verksamheten, skiljer det sig lite mellan olika grupper och till viss del mellan olika åldersgrupper. Det är dock svårt att se en tydlig trend i svaren som helhet. Barnen i det övre åldersspannet i målgruppen verkar i högre grad vilja påverka verksamheten för att vara mer anpassad till dem. De yngre barnen i målgruppen är inte lika tydliga med deras vilja att påverka men de nämner till exempel att de brukar fråga personalen om de får baka ibland. De flesta verkar dock tycka att man kan prata med personalen om man har en idé till något och att det finns en möjlighet att det kan genomföras då.

En sak som kom upp i samtalen som överraskade var att många barn var medvetna om begränsningen i ekonomiska resurser som parkleken har och det kan ha inverkan på deras vilja/möjlighet att påverka.

“Det är inte kul varje gång, för det finns inte tillräckligt med pengar att göra saker. Vi vill t.ex. göra julmarknader och sånt men de får inte köpa in såna saker. Parken har börjat bli dött. Det blir mindre besökare och snart kommer parken dö.” tjeje 11 år

Tjejer/Killar

Bland barnen som besöker parklekar kan studien inte visa några tydliga större trender i svarsskillnader mellan tjejer/killar för att säga något definitivt. Tjejer svarar i något högre grad att de vill vara inomhus än killar men båda grupperna gillar både att vara inne och att vara ute om man tittar på svaren av vad de oftast gör när de är på parkleken. Båda grupperna verkar också besöka parkleken lika många gånger i veckan i snitt.

B. Workshop och mentimeter genom Youth2030Movement

Denna fältstudie var främst med tonåringar och berörde därmed mer fritidsgård än parklek. Men då frågorna ofta handlade om livet och vardagen i stort, finns fortfarande viktiga insikter att ta fasta på.

Totalt deltog 227 unga mellan 13 och 19 år från samtliga stadsdelar i Stockholm stad i fältstudien. Fördelning vad gäller ålder, kön och bostadsområde framkommer i rapporten och dess rådata.

Ungdomarnas diskussioner visar naturligtvis på en extrem bredd men det finns också viktiga mönster. I rapporten presenteras sju

tematiska områden som ungdomar själva lyfter i diskussioner om sin fritid:

- Någonstans att vara och någonting att göra tillsammans
- Skolan - ett hinder för en meningsfull fritid
- Psykisk ohälsa
- Begränsad ekonomi
- Begränsad möjlighet att röra sig i samhället
- Sociala utmaningar
- Trygghet

De två stora teman som lyftes på alla idéverkstäderna var önskemål om fler mötesplatser och att skolan påverkar fritiden negativt. Unga lyfte att mötesplatser där man kan ses och göra saker tillsammans såsom öppna fritidsverksamheter och sportanläggningar är väldigt viktiga, och att det är viktigt att platserna är trygga, inkluderande och gratis. De upplever att skolan är ett stort problem, som både begränsar mängden fritid och kvaliteten på grund av stress och trötthet orsakad av skolan.

I deltagarnas problembeskrivningar över bristande ekonomi beskrivs hur familjens privatekonomi begränsar möjlighet att träffas och göra aktiviteter tillsammans eller att utföra egna hobbyer eller fritidsintressen.

C. Ung livsstil

Undersökningar genomförda av Ung Livsstil, både i Stockholm samt andra kommuner i Sverige är av stor vikt. Genom gedigna enkätundersökningar, med hög svarsfrekvens, samlas statistik in om barn och ungas fritidsaktiviteter. Undersökningen sker med några års mellanrum sedan 80-talet vilket ger möjlighet till analys av trender och förändringar i ungdomarnas vanor.

Ung Livsstil genomförs på nytt i Stockholm under 2022/2023 och kommer därmed innebära en central kunskapsbank för ungas erfarenhet och syn på fritidsfrågan. Under undersökningen kommer ca 2600 elever i mellanstadiet respektive högstadiet samt ca 2000 elever i gymnasiet att svara på enkäter om fritidsaktiviteter. Senast var 2013/2014.

Vad gäller meningsfull fritid finns tydliga nationella trender och tendenser som gör att Stockholms stad även kan använda mycket av de mer aktuella studier som genomförts i t.ex. Malmö och Eskilstuna. Även här finns Ung Livsstils studier att tillgå.

Den senaste enkäten för Stockholm via Ung Livsstil 2013/2014 visade att pojkar och flickor besöker parklekar ungefär i samma

utsträckning. Barn från socioekonomiskt svagare förhållanden och områden besöker i större utsträckning parklekarna. Även barn och unga med utländsk bakgrund besöker i större utsträckning parkleken än de med svensk bakgrund.

D. Kompletterande intervjuer

Med hjälp av stadsdelsförvaltningarna har intervjuer genomförts med barn på parklekar. Syftet med intervjuerna har varit att få deras perspektiv på hur de uppfattar parkleken idag samt hur parkleken kan utvecklas för att bli mer attraktiv. Totalt har 35 intervjuer genomförts. Vissa intervjuer har omfattat fler än ett barn.

Intervjuerna visar på att de flesta av de barn som intervjuas är nöjda med parklekarna. Flera av de intervjuade barnen besöker parkleken regelbundet. På frågan om det är bra eller dåligt att parkleken besöks av personer i olika åldrar ges spridda svar. Vissa tycker att det är bra, medan andra främst önskar att de ska vara för barn i ungefär samma ålder som de själva. För barnen är det viktigt att parklekarna är öppna efter skolan, och många önskar även att de ska vara öppna på helger. Flera av de tillfrågade barnen önskar särskilt fler ledarledda aktiviteter, tävlingar och liknande. Personalen är viktig och uppskattad. Några nämner särskilt att det är viktigt att personalen ingriper och ser till att det inte blir bråk samt att alla får vara med.

Slutsatser

Enligt tidigare forskning, parkleksutredningen från 2022 samt barnens egna beskrivningar så har parkleken en central roll att fylla i staden. Att staden beslutar om ett stadsövergripande styrdokument är mycket positivt och kommer kunna vara en del i arbetet att tillgodose barns rättigheter utifrån en jämlik tillgång till aktiv fritid och delaktighet i verksamheter som berör dem.

Följande generella inspel bör göras till Stockholms stads strategi för parklekar;

Jämlika uppväxtvillkor

Parkleken ska finnas för alla och inte minst för de grupper i samhället som behöver en gemensam trygg plats.

Socioekonomiska skillnader spelar in i vilken utsträckning, och vilken form, fritidsaktiviteten blir möjliga för barn. Unga från familjer med större ekonomiska resurser deltar i högre grad i föreningsliv och kulturskola och unga med föräldrar med mindre

ekonomiska resurser deltar mer i öppna fritidsverksamheter såsom bibliotek och öppen fritids- verksamhet, inklusive parklek. I områden med fler familjer med begränsade ekonomiska resurser är även inskrivningsgraden på fritidshem och fritidsklubb lägre. Här är parkleken ett viktigt komplement på eftermiddagarna. Ekonomiska förutsättningar ska inte sätta hinder för en aktiv fritid. Det är även viktigt med generösa öppettider.

Jämställdhet

Målet om jämställdhet uppnås idag relativt väl på parklekarna. Det är viktigt att arbeta för att bibehålla en jämn könsfördelning.

Jämlikhet för personer med funktionsnedsättning

Målet om jämlikhet gällande olika funktionsnedsättningar uppnås inte då alla stadsdelsförvaltningar inte tillhandahåller aktiviteter till unga med intellektuell funktionsnedsättning och inte har parklekslokaler som uppfyller krav på tillgänglighet. Trots att Stockholms stad arbetar med att lokaler ska vara tillgängliga utifrån olika aspekter lyfter bland annat Funktionshinderrådet att inte samtliga platser är tillgängliga. Det kan handla om trappsatser, otillräcklig skyltning eller avsaknad av anpassade gungor mm. Parklekarna ska arbeta för att nå fler unga med funktionsnedsättning.

Aktiviteter på parklekarna ska utformas inkluderande för alla och vara fysiskt tillgängliga för barn med funktionsnedsättning. Det är viktigt att utvecklingsarbetet beaktar verksamhetens tillgänglighet för barn och unga med funktionsnedsättningar som har behov av såväl egna verksamheter och mötesplatser, som tillgång till allmänna verksamheter.

Delaktighet

Målgruppens delaktighet i planering, genomförande och utvärdering är viktigt för att tillgodose barns bästa och få en attraktiv verksamhet. Analysen visar att en fortsatt regelbunden konsultation av barn och unga är av stor vikt. Idag saknas en överblick vad gäller olika förvaltningars eventuella ungdomsråd eller liknande forum där unga har möjlighet att påverka och göra sin röst hörd. Genomföra undersökningar på respektive parklek för att få direkt kunskap om besökarens syn på verksamheten. Om den upplevs som trygg, erbjuder de aktiviteter som önskas, och så vidare.

Parklekspersonal

Parklekspersonalen är central del av verksamheten och kan skapa aktiviteter, förhindra bråk och vara med och leka.

Fältstudien med barn och unga lyfter den trygghetsskapande roll som parkleken kan fylla. Dock kan inte parklekarna vara en skyddande faktor per automatik. Det fodras medvetna metoder, professionella medarbetare och strategiskt arbete för att upprätthålla och utveckla trygghet och ett positivt klimat.

Parkleksbyggnaderna

Parkleksbyggnaderna är viktiga, både för att erbjuda en variation av aktiviteter men också för trygghet och möjligheten att skapa verksamhet oavsett väder.